

'Ik ben wat ik voel'

**De liederen die we zingen
*Ze beïnvloeden ons denken en ons geloof***

Heb ik de juiste sleutel?

**Drugsgebruik en hallucinaties
*Wie of wat zit er achter de opkomst ervan?***

VOORAF

Beste lezer,

Als u al lang betrokken bent bij Bijbel & Onderwijs, dan heeft u vast vaak een voorwoord gelezen dat werd geschreven door Jan Oudshoorn. En ook werden de bestellingen en telefoontjes jarenlang door hem afgehandeld. Jan Oudshoorn is sinds 1 januari 2000 secretaris geweest van Bijbel & Onderwijs. Jan was altijd zeer betrokken bij het werk en gedreven om de Bijbelse boodschap te verkondigen. Jan draagt nu het secretaris stokje over. Bij deze wil het bestuur hem bedanken voor zijn jarenlange inzet.

Bijgaand treft u de tweede publicatie aan van Bijbel & Onderwijs. Op onze eerste publicatie van juni mochten wij fijne en positieve reacties ontvangen. Wij hopen dat u de artikelen in deze publicatie ook met veel interesse zult lezen.

Er is een vervolg op het artikel over de NAR. Dit gaat over hoe de leer van de NAR door de muziek onze kerken binnendringt.

In een tijd waarin zeker een kwart van de kinderen opgroeit met een ouder met verslaving kijken we hoe drugs op de gebruiker inwerkt en waarnaar deze op zoek is.

Ik denk dus ik ben, zei Descartes. Maar nu is het: ik voel, dus ik ben, en ook ik ben wat ik voel. Dirk-Jan Jansen heeft daarom een aansprekend artikel geschreven over de toenevende nadruk op ons gevoel.

Ook verwelkomen we Tjitske Meijer, met wiens toestemming wij een stuk publiceren over het belang van de juiste sleutel gebruiken, vooral ook in ons geestelijke leven. Ze heeft een frisse schrijfstijl en we hopen van haar pen nog meer te mogen vernemen.

**met vriendelijke groet,
Irene Matzken**

INHOUD

'IK BEN WAT IK VOEL' De gevolgen van het mensgerichtdenken	3
DE LIEDEREN DIE WE ZINGEN Ze beïnvloeden ons denken en ons geloof	5
HEB JE DE JUISTE SLEUTEL?	10
DRUGSGBRUIK EN HALLUCINATIES Wie of wat zit er achter de opkomst ervan?	11

COLOFON

B&O Publicatie

Uitgave: stichting Bijbel & Onderwijs
Kwartaal 3, oktober 2023.

Periodiek voor donateurs van stichting Bijbel & Onderwijs.

Bestuur

mevr. drs. I. Matzken MA ing. ing. W. van der Meer, L. Snijder

Aan dit nummer werkten mee

D.J. Jansen, S.F.I. Matzken, T. Meijer, W. van der Meer

Redactie

Bestuur

Redactie- en correspondentieadres

Glorie van Hollandgaarde 6
3824 ZM Amersfoort
Tel. 033 2013 165

E-mail: info@bijbelenonderwijs.nl
secretaris@bijbelenonderwijs.nl
Website: www.bijbelenonderwijs.nl

Overname van artikelen is alleen toegestaan met schriftelijke toestemming van de redactie.

Testament

Wilt u onze stichting testamentair gedenken? De ten naamstelling dient te luiden: stichting Bijbel & Onderwijs te Giessen. De stichting bezit rechtsgeldigheid en is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel, dossiernummer 40507771

IBAN nr. NL67INGB0000824575
BIC nr. INGBNL2A

Vormgeving en drukwerk:

WoodyDesign Multimedia, Veenendaal

info@bijbelenonderwijs.nl
www.bijbelenonderwijs.nl

'IK BEN WAT IK VOEL'

De gevolgen van het mensgerichtdenken

Afgelopen week kreeg ik een mail met daarin de volgende zin: *'We hebben wat strubbelingen met onze middelste zoon van 14, schorsing school en hulpverlening'*. Dit is helaas geen uitzondering meer. Problemen onder jongeren stapelen zich op. Op de website van het Nederlands Jeugdinstituut staat:

'Meer dan de helft van de jongvolwassenen in Nederland heeft psychische klachten. Ook voelen ze zich vaak eenzaam of denken ze aan zelfdoding. Dat blijkt uit de Corona Gezondheidsmonitor Jongvolwassenen 2022 van GGD GHOR Nederland. Van de jongvolwassenen met psychische klachten hebben de meesten lichte klachten. Twee van de vijf voelen zich door die klachten beperkt in hun dagelijks leven. Ook blijkt twee derde van de jongvolwassenen zich eenzaam te voelen. Dat komt het meeste voor onder praktisch opgeleide jongeren, vrouwen en alleenwonenden. Vrouwen en alleenwonenden denken ook het vaakst aan zelfdoding.'

Verandering in de maatschappij

Het is duidelijk dat er al geruime tijd iets grondig mis is in onze maatschappij. Ondanks al onze welvaart, wetenschap, gezondheidszorg en educatie gaat het bergafwaarts met de mentale gezondheid van jongeren. In 2019 en 2020 gaf 11 procent van de jongeren aan zich psychisch ongezond te voelen, in 2022 was dit al 18 procent. Vooral onder jonge vrouwen is de stijging het grootst, van 14 procent in 2019 naar 24 procent in 2021. Wat zou de oorzaak hiervan kunnen zijn? Ongetwijfeld is dit het loslaten van de normen van de Bijbel. Dit is ingezet sinds het tijdperk van de Verlichting begon in de 18e eeuw en de rede, het verstand van de mens tot god werd verklaard. De mens dacht zijn geest te verlichten maar deze werd juist verduisterd door het bestaan van God uit te sluiten. Hierdoor vervaagden de normen en waarden in een razend tempo. God, die de mens schiep, heeft ons deze normen en waarden in zijn Woord overgeleverd en toont hierin hoe het leven moet worden ingevuld opdat de mens optimaal zou kunnen functioneren tot eer van zijn Schepper. Maar we lezen in Romeinen 1:21-22:

...omdat zij, hoewel zij God kennen, Hem als God niet verheerlijkt of gedankt hebben, maar in hun overleggingen zijn zij tot dwaasheid vervallen en hun onverstandig hart is verduisterd geworden. Bewerend wijzen te zijn, zijn zij dwaas geworden.

Romeinen 1:21-22

Deze dwaasheid is niet in de laatste plaats te vinden op de scholen. Deze zijn een afspiegeling van de maatschappij. In een nieuwsbrief, rond Pasen, van de basisschool van onze dochter stond een gedichtje met de zin: *'Neem veertig dagen de tijd om jezelf te ontmoeten'*. Dit vat de kern van het probleem samen: het gaat om onszelf en niet meer om God en zijn Woord. Jongeren worden vanaf het begin geleerd vooral met zichzelf bezig te zijn. De mens staat centraal, is bijzonder en de kinderen leren op de basisscholen: *'Ik ben een kanjer'*. We zien deze ontwikkeling de laatste jaren enorm snel gaan. *'Ik ben wat ik voel'* is de norm

van tegenwoordig geworden. Als ik mij een vrouw voel terwijl ik biologisch een man ben, dan ben ik een vrouw. Bij de geboorte wordt het geslacht niet meer vastgesteld, maar toegekend. Men spreekt over 'geboren in een jongenslichaam' of 'geboren in een meisjeslichaam', waarbij het lichaam (net zoals in het oude Griekse denken) slechts wordt gezien als een omhulsel en geen deel van de persoonlijkheid. Paulus bestreed deze gedachte die in de gemeente van Korinthe was binnengeslopen waarbij sommigen als gevolg van dit denken de lichamelijke opstanding ontkenen. Waarom zou een omhulsel immers weer opgewekt moeten worden (1 Korinthe 15)?

Sinds de nieuwe burgerschapswet (augustus 2021) wordt scholen meer expliciet gevraagd om te zorgen voor veiligheid en acceptatie van LHBTI-leerlingen in de klas en op school. Men schermst met het feit dat velen van deze jongeren gepest worden en pakt dit aan om de 'acceptatie' erdoor te voeren i.p.v. het gedrag ter discussie te stellen. We zien de volgende vernietigende invloeden die vanuit het onderwijs in het denken van jongeren worden ingeprent:

We zijn slechts het product van evolutie.

Je bent niets meer dan een veredelde aap. Dit zorgt voor een uitholling van de eigen persoonlijkheid. Jongeren hebben behoefte aan verbinding, ergens bij willen horen. Nu wordt ze geleerd dat ze geen plaats hebben in deze wereld, niet door een persoonlijk God zijn geschapen, maar slechts het product zijn van toeval. Bovendien zorgt deze dwaasheid voor het vernietigen van het morele besef. Een citaat:

'Onze hersenen zijn ook geëvolueerd. Het is aannemelijk dat natuurlijke selectie ook een rol heeft gespeeld bij de evolutie van fundamentele psychologische eigenschappen zoals jaloezie, ons gevoel voor rechtvaardigheid, ons taalvermogen etc.'

(Pinker, 1997).

Er is geen absolute norm meer. Dat de mens een moreel wezen is, door God geschapen wordt ontkend en de morele absolutie wordt verloochend. Het gevolg is dat de seksuele verwording is toegenomen en het aantal echtscheidingen is gestegen (aangewakkerd door schrijvers als Gerard Reve, Jan Wolkers en filmregisseurs als Paul Verhoeven met zijn walgelijke film 'Turks Fruit uit 1973). Ook de vrijzinnigheid in de kerken nam snel toe onder aanvoering van mannen als Carel en Nico ter Linden waardoor de normen ook binnen de kerken vervaagden. De laatste schreef dat ook de menselijke moraal een 'evolutionair verschijnsel' zou zijn. Volgens Ter Linden heeft die zich ontwikkeld uit wat bij het dier 'instinct' heet. De mens is een dier. Als er geen absolute norm meer is, wie zegt jongeren nog wat goed of fout is?

Toch ben je heel bijzonder en uniek met bijzondere talenten.

Dit is het tegenovergestelde van de vorige. Jongeren gaan, doordat ze hebben geleerd het product te zijn van toeval, en dat er geen absolute normen en waarden zijn, op zoek naar zingeving en hun wordt geleerd dit in zichzelf te zoeken. Dit is een hopeloze missie want 'Er is geen rechtvaardige, ook niet één' (Romeinen 3:10). Er is zelfs een (christelijke) website voor basisscholen (jijbentuniek.com) waar we lezen:

'Jij bent Uniek! heeft dit lespakket ontwikkeld voor het vergroten van zelfkennis en het zelfvertrouwen van het kind. Het is het hart van de maker dat kinderen overtuigd raken van het feit dat zij bijzonder zijn en weten wát hen bijzonder maakt en onderscheidt van anderen.'

Het voortdurend bezig zijn met hun eigen innerlijke stemmingen, zorgt ervoor dat jongeren geen vaste basis meer hebben. 'Als ik dan zo bijzonder ben, waarom voel ik mij dan niet zo?' Bovendien blokkeert dit de ontvankelijkheid van het evangelie waarin juist wordt verkondigd dat de mens een zondaar is, verdorven in zijn natuur, dood voor God. God heeft die mens lief, maar niet omdat die mens zo bijzonder is, maar omdat God liefde is (1 Johannes 4:8 en 16).

Je mag zijn wie je bent en hoe jij je voelt.

Onder de vorige twee invloeden zijn de normen en waarden vervaagd en wordt het geluk bij het kind zelf neergelegd. Een onmogelijke zaak. Normen en waarden worden immers ondergeschikt gemaakt aan het persoonlijk geluk. Als iets goed voelt, is het goed. Echter, hoe kunnen jongeren zich goed voelen in, door echtscheiding uiteengerukte gezinnen? De verschillen tussen jongens en meisjes vervagen en de verwarring over verliefdheid, relaties en seksualiteit is onoverkomelijk. Ouders wisselen van partner, steeds vaker van hetzelfde geslacht, de jonge men-

sen berovend van het goede voorbeeld van het gezin zoals God dit bedoeld heeft. Hierdoor vluchten steeds meer jongeren in een digitale schijnwereld, in de hoop dáár houvast te vinden. Maar daar bevinden zich nog meer slechte voorbeelden, ontheemde 'influencers' en rolmodellen op Instagram, TikTok en YouTube die jagen naar 'dat wat goed voelt'. Op een website, ontwikkeld voor jongeren op de middelbare school, las ik:

'Als jij gewoon lekker jezelf bent en doet en zegt waar jij je goed bij voelt, dan zal je je vanzelf ook meer op je gemak voelen. Je hoeft niet meer te doen alsof.'

Al deze verderfelijke invloeden zorgen voor een grote mentale instabiliteit en leiden kinderen en jongeren weg bij waar het enige juiste antwoord ligt. We lezen namelijk in de Bijbel:

***Waarmee houdt een jongeman zijn pad zuiver?
Als hij [dat] bewaart overeenkomstig Uw woord.***

Psalm 119:9

Het gaat er niet om wat ik voel, maar wat ik geloof. En geloof is een zeker weten (Hebreeën 11:1). Geen evolutie, maar geschapen door God. Niet bijzonder en uniek is mijn uitgangspunt, maar een zondaar die uit genade een kind van God mag worden. Niet met mezelf bezig gaan, maar met mijn Verlosser. Maar hoe krijgen we het voor elkaar dat jongeren uit deze draaikolk van gevoel, ervaringen, slechte voorbeelden en ik-gerichtheid getrokken worden naar het leven volgens Gods Woord? Hierin ligt de uitdaging van iedere christen-ouder, christen-opvoeder en christen-docent. Toen Paulus aan Timotheüs schreef over de komende zware tijden, waarin de mensen zich liever het gehoor laten strelen dan dat ze de gezonde leer willen horen (2 Timotheüs 4:3), schrijft hij:

Predik het woord, wees paraat, gelegen en ongelegen; weerleg, bestraf, vermaan in alle lankmoedigheid en lering.

2 Timotheüs 4:2

Het is nodig, in alle geduld, duidelijk te zijn tegen jongeren. Dít zegt Gods woord. Of het nu gelegen komt of niet, zó behoren wij hen voor te houden en voor te leven wat God in zijn Woord zegt, in alle liefde. Hierin ligt de grootste uitdaging van onze tijd, om mensen te vinden die tegen de stroom in de zaken duidelijk benoemen. Dit zal verdrukking en hoon met zich meebrengen (zie 2 Timotheüs 3:12 en 4:5), maar het is uiteindelijk de enige weg om nog enkelen te behouden van het vergif dat onze maatschappij over hen heeft uitgestort.

Dirk-Jan Jansen

DE LIEDEREN DIE WE ZINGEN

Ze beïnvloeden ons denken en ons geloof

Het welvaartsevangelie wordt steeds populairder. Een recent onderzoek van Lifeway Research laat zien dat in Amerika het aantal protestantse kerkgangers dat gelooft dat God hun financieel wil zegenen de laatste tijd sterk is gestegen. Ook in Nederland is deze trend te zien volgens een artikel van het ND van augustus 2023. In dit artikel wil ik bespreken dat niet alleen het welvaartsevangelie, maar ook andere leringen van de Nieuw Apostolische Reformatie (NAR) ons worden aangeleerd en dat die beïnvloeding gebeurt via de moderne praise-liederen van labels als Bethel Church, Jesus Culture en Hillsong.

De invloed en de gevaren van de moderne aanbiddingsmuziek is nog best een breed onderwerp. De focus in dit artikel ligt vooral op de theologische inhoud van de songteksten en hoe we kunnen beoordelen en waken tegen een dwaalleer die ons in de populaire aanbiddingsliederen wordt aangereikt. Ik wil u vooral handvatten meegeven om uw eigen beoordeling te doen. Deze beoordeling is van belang omdat de huidige praise-muziek namelijk fungeert als een moderne, muzikale catechismus. Na het onderzoeken van het belang van theologisch correcte liedteksten, kijken we naar de strategie die door de NAR gebruikt wordt om via muziek een toegang te creëren tot het NAR-gedachtengoed. Een belangrijk onderdeel daarvan is het "decree and declare gebed." Dit zal ik nader uitleggen om te laten zien hoe ver dit gedachtengoed, dat inmiddels stevig is ingebed in de muziek, af staat van het Bijbelse denken. Ik sluit af met hoe we de dwaalleer kunnen herkennen met een aantal voorbeelden, en een aantal overwegingen over het wel of niet zingen van deze muziek.

Een muzikale catechismus

In een lezing over doxologie van een paar maanden geleden zei Oscar Lohuis dat prediking niet alleen maar onderwijs is, maar ook aanbidding. En andersom dat liederen niet alleen maar aanbidding zijn, maar tevens onderwijs. Wat hij hiermee aangeeft is dat liederen ook een boodschap verkondigen. In de praktijk blijkt zelfs dat men zich na een eredienst de liederen vaak beter herinnert dan de preek. Dit maakt dus eigenlijk dat in een eredienst muziek soms belangrijker is geworden dan de inhoud van de preek. Maar het heeft ook een andere implicatie, namelijk dat voor veel mensen de inhoud van de liederen bepalend is voor de inhoud van hun geloof en dus ook over hoe ze denken over God. Lohuis concludeerde

dat het daarom van het grootste belang is dat de liederen die gezongen worden theologisch verantwoord zijn.

Heeft u ook wel eens na de dienst nog een lied in uw gedachten? Of, soms wat vervelender, blijft er bij u ook soms een irritant (reclame)deuntje in uw gedachten rondzingen? De muziek is dan eigenlijk blijven "hangen" in uw brein, en samen met de muziek herinnert u zich (een deel van) de tekst. Onze hersens kunnen muziek en de bijbehorende tekst beter onthouden dan alleen de tekst. Daarom leren we onze kinderen ook Bijbelteksten onthouden door ze te laten zingen op een goed mee te zingen deuntje. Je kunt dus gemakkelijker onthouden wat je zingt en het ook gemakkelijker weer reproduceren. Het is met muziek dus makkelijker om teksten over te dragen dan zonder muziek. Je zou zelfs wel kunnen zeggen dat liederen een soort muzikale catechismus zijn. Het is de combinatie van de melodie, de tekst, maar ook de beat en de herhaling, die je telkens weer hoort en zingt, waardoor je het makkelijk onthoudt. En omdat de tekst van liederen het allemaal zo mooi verwoordt, hoor ik vaak genoeg iemand een deel van een lied citeren in plaats van iets in hun eigen woorden te vertellen. Dan is het zeker van belang dat wat wordt overgedragen door de muziek ook echt waar en Bijbels is!

Een NAR-theologie in onze liederen?

Wat nu als de schrijver van een lied of de producent hele andere ideeën heeft? Wat als een mooie melodie een andere theologie verkondigt?

Een populaire strategie van de NAR in het verspreiden van hun valse theologie is juist via de muziek. Er zit dus een geheime agenda achter de muziek van

bijvoorbeeld de Bethel Kerk. Dit klinkt wel erg berekenend en manipulatief, en dat is het inderdaad! Ben ik te kort door de bocht en te achterdochtig? Nee, want dit is precies wat er gezegd wordt door Bill Johnson en ook wat er wordt geleerd aan studenten van de Bethel School of Music.

“De muziek is een marketingmodel om de denkbeelden van de NAR te exporteren”

Bill Johnson

Dit zegt Bill Johnson, ‘apostel’ en voorganger van de Bethel kerk in Redding, California. Hij stelt dat hij dit model wil exporteren naar de wereld via de muziek en zo de Bethel ervaringen vermenigvuldigen. Door mensen via de muziek te laten kennismaken met de theologie van de NAR worden ze geprikkeld om deze ervaringen ook zelf te gaan zoeken. En aangezien deze ervaringen over het algemeen niet te vinden zijn in een bijbelgetrouwe gemeente, zullen deze mensen overstappen naar een andere gemeente waar deze ervaringen wel worden aangeprezen. De muziek is dus een middel waardoor mensen bekend en vertrouwd worden gemaakt met een dwaalleer. Doug Geivett, mede-auteur van o.a. Counterfeit Kingdom, noemt het een “gateway drug” en dat vind ik een goede beschrijving: het brengt je ergens naar binnen en het werkt verslavend.

Een citaat van Bill Johnson dat vaak wordt aangehaald (voor de duidelijkheid geef ik hier de Engelse tekst, en mijn eigen vertaling):

“Music bypasses all of the intellectual barriers and when the anointing of God is on a song, people will begin to believe things they wouldn’t believe through teaching.”

“Muziek omzeilt alle intellectuele barrières en wanneer de zalving van God op een lied is, zullen mensen dingen gaan geloven die ze niet zouden geloven door de prediking.”

Wat Johnson dus zegt is dat via de muziek je mensen iets kunt laten geloven wat ze niet zo snel zouden geloven door het alleen maar te prediken. Met een preek zullen mensen het niet zomaar geloven want ze zullen nog kritisch zijn en het verstand is niet uitgeschakeld, maar als je het via de muziek overbrengt, dan zullen mensen eerder geloven en overtuigd worden van die boodschap die ze anders niet zouden geloven. Muziek komt binnen in het emotionele deel terwijl een tekst zonder muziek binnenkomt in het rationele deel van de hersenen. In de muziek vervangen de subjectieve emoties de objectieve Bijbelse waarheid en het resultaat is dat de boodschap zonder kritiek wordt overgenomen. Door middel van

muziek kun je bepaalde gevoelens opwekken. Afhankelijk van welke muzieksleutel gebruikt wordt kan een stuk een blij gevoel opwekken of een verdrietig gevoel; of een strijdvaardig gevoel of een berouwvol gevoel. Het is niet zo moeilijk om daar bij het componeren rekening mee te houden.

In NAR-kringen ligt er een grote focus op wonderen en genezing, en die focus is er ook in de aanbiddingsmuziek die door NAR-aanhangers wordt geproduceerd. Zodoende worden mensen geconditioneerd of geprogrammeerd om te geloven dat wonderen zullen plaatsvinden tijdens de aanbidding. In een lezing van Bill Johnson over aanbidding, gehouden voor de Bethel School of Music, zegt hij dat “lofprijzing het decreet is dat God uitnodigt om te doen wat anders niet gedaan zou worden.” Hij vervolgt met de uitleg dat “wonderen zullen worden gezien tijdens de aanbiddingstijd wanneer decreten zullen worden uitgesproken (geproclameerd) of gezongen door degenen die zingen of de zangdienst leiden.” Wat hij dus claimt is dat door het uitspreken van deze decreten de wonderen worden vrijgegeven. In dezelfde lezing claimt Johnson vervolgens een aantal genezingen van mensen die spontaan waren genezen tijdens aanbiddingsdiensten.

Het uitspreken van deze decreten en declaraties is een belangrijk onderdeel van de theologie van de NAR om zegeningen te claimen en om strijd te voeren met de demonen. Het anderen deze teksten onbewust laten zingen is dus een manier om anderen mee te laten doen met deze praktijk en zo kennis te laten maken met deze leer.

Decreterend en proclamerend gebed in de NAR

In het Engels hebben we het over “Decree and Declaration Prayer”. De termen bevatten een andere inhoud dan je eigenlijk verwacht en zijn daarom moeilijk te vertalen.

Een decreet kun je omschrijven als een gezaghebbend bevel of een verordening door een autoriteit, zoals het bevel van keizer Augustus in Lukas 2. Een proclamatie (of een verklaring) betekent dat er iets (hardop) wordt uitgesproken of publiekelijk bekend wordt gemaakt. Het kan ook betekenen iets krachtig of nadrukkelijk uit te spreken. Maar in de betekenis van de NAR zit er een zeer sterke spirituele kracht achter deze goddelijke verklaring; men krijgt door het uitspreken dan toegang tot deze kracht zodat men iets krachtig tot leven roept. Daarom is het niet meer een gewone proclamatie maar heeft het de kracht om wonderen tot stand te brengen.

Volgens de NAR kunnen we bepaalde geestelijke hoogten alleen bereiken door een krachtig decreet

te formuleren en proclamerende gebeden uit te spreken. De NAR misbruikt de tekst uit Markus 11:24 die zegt dat wat we ook vragen in gebed, als we geloven dat we het ontvangen dan zullen we het ook krijgen. De NAR interpreteert dat we iets moeten proclameren, en het zal worden uitgevoerd. Zij stellen dat er grote decreten en proclamatie-gebeden zijn die je moet doen om datgene tot stand te brengen wat normaal gesproken niet mogelijk zou zijn geweest. Daarbij wordt gezegd dat Satan en zijn agenten “zo vasthoudend zijn dat ze een mens niet tot vervulling laten komen, totdat iemand de volle kracht kent van het decreteren en proclameren van deze gebeden”.

Er zijn talloze gebeden, of declaraties, die worden uitgesproken voor allerlei verschillende situaties. Declaraties voor genezing, geestelijke strijd, ontvangen van zegeningen, oplossen van relatieproblemen, ontvangen van welvaart en voorspoed, en ga zo maar door. Even zoeken online hiernaar levert zo een heleboel zogenaamde gebeden op. Maar deze ritu-

ele vocalisering van die woorden heeft overeenkomsten met magische bezweringen. Dus eigenlijk is het meer het idee van een grote variëteit aan toverspreuken. Als we maar de juiste spreuk uitspreken, en daar natuurlijk wel genoeg vertrouwen in hebben, dan zal het gebeuren. En maakt het dan eigenlijk nog uit of we een toverspreuk uitspreken of gewoon meezingen? En als de songtekst de toverspreuk is, is dan misschien de mooie melodie de toverdrank?

Herkennen van de NAR theologie in liederen

Met de kennis die we nu hebben opgedaan, zouden we die NAR theologie dan herkennen als we alleen naar de tekst kijken? Ik hoop van wel, al is het herkennen van deze dwaalleer moeilijk doordat er zoveel christelijk taalgebruik doorheen zit. En ook doordat de soort muziek en de atmosfeer die daarbij wordt gecreëerd al invloed uitoefent op hoe kritisch we kunnen zijn. Maar als je erop gaat letten wordt het steeds duidelijker herkenbaar. Er zijn een aantal basiszaken waar we op kunnen letten.

- Veel teksten zijn vooral ik-gericht. Het gaat erom dat IK me goed voel en ontvang wat God mij schuldig is. Dus niet om wat we hebben ontvangen uit genade en echt niet verdienen!
- De vorm die veel voorkomt is het uiten van decreten en declaraties: het claimen van genezing, voorspoed en overwinning.
- De ‘koninkrijk-nu’ leer is belangrijk thema. Een belangrijke NAR gedachte is die van het koninkrijk hier op aarde te brengen.
- Er wordt veelvuldig gebruik gemaakt van herhaling. Een paar woorden of een enkele zin die steeds opnieuw wordt herhaald; het is eigenlijk vaak gewoon een mantra.
- In veel teksten ligt een overdreven nadruk op het ontvangen van de kracht van de Heilige Geest. Johannes 16:8 zegt dat de taak van de Heilige Geest is om de wereld te overtuigen van zonde en van gerechtigheid en van oordeel. En vers 13 zegt dat de Geest der waarheid ons de weg zal wijzen tot de volle waarheid. Onze vraag hierbij moet zijn: Als Jezus zijn discipelen niet heeft verteld over deze ongekende kracht, dan kunnen wij dat toch niet zomaar wel claimen?
- De NAR leert dat we de geestelijke strijd moeten aangaan en ook in liederen is er overdreven aandacht voor strijdvaardigheid en het overwinnen van het kwade. In het artikel over de NAR in onze vorige publicatie ben ik al ingegaan op de betekenis van de geestelijke wapenrusting en dat Efeze 6 spreekt van een defensieve strijd, niet een offensieve strijd.

Er zullen vaak fragmenten van Bijbelteksten gebruikt worden, maar ook hier is het oppassen omdat er soms wat aan de tekst wordt toegevoegd of het uit de context wordt gehaald. Ook gebruikt de NAR vaak woorden op een andere manier; woorden hebben een andere betekenis dan de gangbare betekenis. De NAR gebruikt vaak een eigen interpretatie van bekende, Bijbelse woorden. Een belangrijk voorbeeld is het woord “gebed”. Als we kijken naar de Bijbel dan is gebed een manier voor ons om God te leren kennen. Het is een petitie of verzoek, maar tevens een erkenning dat God’s wil zal geschieden. Zo heeft Jezus zijn discipelen, en dus ook ons, leren bidden. In de NAR is gebed een proclamatie of een verklaring. Dit betekent dat wij de autoriteit hebben om te bepalen wat er gebeurt. Dat God de controle heeft willen ze bij de NAR niet graag horen, want de controle,

die hebben de mensen liever zelf. Daarnaast gaat het niet altijd om wat we zingen wat niet klopt, maar ook juist om wat we niet (meer) zingen. Veel liederen gaan dus over de zegeningen, over de kracht en vreugde die we willen ontvangen. Maar gaat het eigenlijk wel over onze zondigheid? Gaat het over het offer van Christus, niet alleen maar Zijn sterven maar de noodzaak vanwege onze zonde? Gaat het over de grootheid en de almacht van God? In Jeremia 23 gaat het over de valse profeten. Vers 17 zegt dat deze valse profeten voortdurend vrede toewensen aan de mensen die God verachten en beloven dat er geen kwaad zal komen terwijl de mensen blijven wandelen in de verstoktheid van hun hart. Dit is dus niet de boodschap van God, maar een boodschap vanuit hun eigen hart.

De belangrijkste aanwijzing om zeer goed op je hoes te zijn is toch wel de schrijver en de producent. Bethel Church, Jesus Culture (deze komt voort uit de Bethel Church), Hillsong, Forerunner Music (het label van International House of Prayer) en Elevation Worship, het zijn allemaal organisaties die de NAR leer verspreiden via hun muziek. En er zijn ook anderen, ook onafhankelijke schrijvers, maar dit zijn toch wel de duidelijkste. Hierin is het dan belangrijk om te kijken naar samenwerking; vaak vind je al snel een verbinding met de grote NAR organisaties.

Een paar voorbeelden

Muziek is dus letterlijk en figuurlijk het instrument waardoor veel theologie van de NAR onze kerken binnenkomt. Er is niet genoeg ruimte om allerlei liederen te behandelen, dus ik beperk me tot een aantal. En trouwens, liederen die elke keer hetzelfde herhalen, dat kunt u zelf ook wel herkennen.

“Holy Spirit”

“Holy Spirit You are welcome here, Come flood this place and fill the atmosphere.”

Dit lied van Jesus Culture is een uitnodiging voor de Heilige Geest om te komen: een typische charismatische bewoording. Ook het vullen van de atmosfeer met de kracht is typisch NAR taalgebruik. En waarom zou de Heilige Geest er niet allang zijn?

“U bent mijn Kampioen”

Een lied waar de gedachte van het verkondigende gebed duidelijk naar voren komt is “U bent mijn Kampioen”, vertaald van “The Champion” van Bethel Music. De Nederlandse tekst is iets minder duidelijk dan de Engelse; ik geef daarom ook mijn eigen, directe vertaling weer:

*“Als ik roep tot U, o Heer
geeft u wonderen telkens weer
Uw autoriteit in mij Jezus, uw kracht maakt vrij”*

Of direct uit het Engels vertaald:

*“Als ik mijn mond open doe,
wonderen beginnen uit te breken.
Ik heb de autoriteit die Jezus mij heeft gegeven.”*

Dit lied gaat dus over de autoriteit die christenen hebben volgens de NAR-leer, om bovennatuurlijke wonderen te doen. NAR leert, dat Jezus zijn goddelijkheid aflegde (de valse leer van de “Kenosis”) en als gewoon mens op aarde wonderen en tekenen deed. Zodoende zouden wij, gewone mensen ook die autoriteit hebben ontvangen.

“U geeft rust”

Dit lied is een vertaling van “It is well” van Bethel Music en is makkelijk te verwarren met het prachtige

gezang (mijn persoonlijke favoriet) uit 1876 “It is well with my soul”, ook opgenomen in de Joh. de Heer bundel, nr. 264, “t Zij vreugde mijn deel is”. Het refrein van Opwekking 855 is in het Engels letterlijk hetzelfde als het oude gezang. De schrijfster van het Bethel lied geeft in een interview aan dat haar man met het idee kwam om het refrein van dit oude gezang toe te voegen. Hier wordt dus een bekend gezang gebruikt om dit lied makkelijker te laten aanvaarden.

Maar ook in dit lied wordt weer een claim gelegd op een groter geloof en op het kunnen verrichten van wonderen:

*“Geef mij geloof dat niet bezwijkt,
ook als de twijfel groter lijkt.
De berg, zo groot en hoog
voor mij verdwijnt in zee, de weg is vrij.”*

Verder is er wel heel erg veel herhaling in dit lied. De veelvuldige oproep om rust te ontvangen zou je bijna onrustig maken!

“De Zegen”

Dit lied, Opwekking 845, is een vertaling van “The Blessing” van Elevation Music. Het eerste stuk is de bekende priesterlijke zegen voor de Israëlieten uit Numeri 6:22-24. De volgende stukken zijn een combinatie van een aantal zegeningen. We kijken naar het stukje:

*“Mag zijn goedheid jou omgeven,
tot in duizend generaties
Ook je zonen, en je dochters
en hun zonen, en hun dochters”*

Als we kijken naar teksten als Exodus 20:6, Deuteronomium 7:9, Psalm 103:17-18, dan staan daar soortgelijke zegeningen. Echter er staat wat bij, namelijk dat dit voor hen is die Zijn geboden onderhouden. En zoals Psalm 103:18 zegt, niet alleen maar aan zijn bevelen denken, maar er aan denken om ze ook te doen.

“Hij is bij je, Hij is bij je”

Hetzelfde geldt voor deze tekst. Jozua 1:9 zegt: *“de Heer uw God is met u, overal waar gij gaat.”* Maar de voorwaarde staat in het vers ervoor, dat je nauwgezet handelt overeenkomstig dit wetboek.

Het is op het eerste gezicht een mooi lied, maar de voorwaarde om deze zegeningen te ontvangen ontbreekt in alle toonaarden. En omdat de teksten zo bekend klinken, is het juist moeilijk te herkennen dat het belangrijkste mist. Het is dus als bij de profeten van Jeremia 23: zegen ontvangen, maar zonder bekering.

Kunnen we eigenlijk deze liederen nog wel zingen?

Amerikaanse gemeenten stoppen in toenemende mate met het zingen van de liederen van Bethel Music, en de daarmee verbonden gemeenten zoals Hillsong, Forerunner Music, Elevation Worship en Jesus Culture. In Nederland is het bewustzijn van het gevaar helaas nog niet zo groot al merk ik gelukkig dat het aan het toenemen is.

Mensen zien vaak het probleem niet zo, voornamelijk omdat ze de theologie erachter niet herkennen. Als het toch mooi klinkt en een mooie melodie is en vooral zo fijn voelt om samen te zingen, wat kan er dan mis zijn? Maar wat niet altijd wordt ingezien is dat liederen precies zo worden gechoreografeerd om aantrekkelijk te zijn en een bepaald gevoel op te wekken. En als het dan ook nog wordt geschreven als een "proclamerend gebed", dan staat meezingen gelijk aan meedoen met die praktijk. Je wordt dus eigenlijk misleid om de toverspreuken ook maar mee te zingen.

Veel mensen worden juist door de muziek bekend gemaakt met de leer van de NAR. En ook al gaan zij naar een bijbelgetrouwe gemeente, door het zingen van de liederen worden ze vertrouwd met deze dwaalleer. Een gedachtengoed dat ons allerlei ervaringen belooft, evenals welvaart, genezing en kracht. Als de mensen dan gaan nadenken dat zij die ervaring zelf nog niet hebben, dan is het maar een kleine stap om ergens anders naar toe te gaan waar die ervaring wel wordt beloofd. Doug Geivitt zei dat het ironisch is dat kerken er toch voor kiezen om deze muziek te spelen, want als mensen deze liederen in hun eigen kerk horen en leren, dan zijn ze sneller geneigd om ook eens een kijkje te nemen in een kerk met een NAR leer. Gezonde, bijbelgetrouwe kerken onderschatten de invloed van deze muziek, omdat ze niet waakzaam zijn voor de invloed van de NAR beweging.

Behalve het verkondigen van de boodschap van de NAR, zit er achter deze muziek ook een behoorlijk verdienmodel. De licentierechten die worden betaald voor al deze muziek zijn zodanig dat het hele circus ermee in stand kan worden gehouden. Elke keer dat u hiernaar luistert op internet komt daar weer een heel klein schepje bovenop.

De melodie, de beat, de sfeer, de uitstraling op het podium, de claims van genezing of ontvangen zegeningen: het is allemaal een toverdrankje dat zorgt dat je in de betovering komt. Het toverdrankje doet niet wat het belooft, het is een surrogaat, maar het trekt je wel naar binnen. En onder invloed van het toverdrankje, kun je al die mooie toverspreuken uitspreken!

Jesus zegt tegen de Samaritaanse vrouw: *"God is geest en wie Hem aanbidden, moeten aanbidden in geest en in waarheid."* Johannes 4:24 Dat betekent dat we wel degelijk een verantwoordelijkheid hebben om na te denken over wat we zingen, en niet zomaar kunnen meezingen met een valse leer.

Irene Matzken
Bestuurslid B&O

4 x per jaar sturen wij een (digitale) publicatie met artikelen. Wij willen vooral waarschuwen en opbouwen. Waarschuwen tegen wat er allemaal op ons afkomt, en vooral ook de achtergronden daarvan. En opbouwen door de focus te leggen op het Woord van God.

8 per jaar sturen wij een digitale nieuwsbrief met één of meerdere korte berichten.

Sinds 2023 hebben wij geen officieel lidmaatschap meer. Alle werkzaamheden die wij doen, kunnen wij doen dankzij uw giften. Wij hebben een ANBI status; giften op onze rekening NL67INGB0000824575 t.n.v. Stichting Bijbel en Onderwijs zijn aftrekbaar in uw aangifte inkomstenbelasting.

U kunt zich aanmelden voor de nieuwsbrief en de publicatie via info@bijbelonderwijs.nl

HEB JE DE JUISTE SLEUTEL?

“Wee u, wetgeleerden, want u hebt de sleutel van de kennis weggenomen; zelf bent u niet binnengegaan en hen die wilden binnegaan, hebt u verhinderd.”

Lukas 11:52-53 | Mattheüs 23:13

Het is belangrijk om de juiste sleutel te hebben. Onlangs moest ik met mijn E-bike naar de fietsenzaak omdat het slot van mijn batterij muurvast zat en ik deze met geen mogelijkheid eruit kon krijgen. Aangekomen bij de fietsenzaak werd ik verrast door deze vraag: ‘Mevrouw heeft u wel de juiste sleutel bij u?’ De juiste sleutel? Wat denk je? De jongeman probeerde mijn slot open te krijgen maar wat hij ook probeerde het slot zat muurvast. Ik snap hier niets van zei hij. Ja ik ook niet, daarom ben ik hier. Na herhaalde pogingen kwam er beweging in en de batterij kon eruit gehaald worden. Maar hij begreep nog steeds niet waarom het niet werkte. Ik vroeg hem: “Zou het kunnen zijn dat iemand met een ‘verkeerde sleutel’ mijn batterij ‘ongevraagd’ eraf heeft proberen te halen?” “Ja dat zou kunnen.” Er wordt een nieuw slot op gezet wat nog onder de garantie valt. Probleem opgelost!

Heb jij de juiste sleutel?

De (juiste) sleutel van de kennis, en van de wijsheid, is het vrezen van God. Gods Wijsheid wordt gevonden door hen die Hem vrezen, die ernaar op zoek gaan. Spreuken, een geweldig wijs boek waaruit we veel kunnen leren, laat ons heel duidelijk zien dat de dwazen van deze wereld Zijn Woord, Zijn vermaning verachten. (Spreuken 1:7) In Christus liggen *“al de schatten van de wijsheid en kennis verborgen”* (Kolossenzen 2:3-4). Maar nogmaals, het is aan jou of je ernaar op zoek wil gaan. De Bijbel zegt veel over ‘sleutels’ Maar ik wil het beperken tot de sleutel uit Lukas 11:

“Wee u wetgeleerden, want u hebt de sleutel van de kennis weggenomen; zelf bent u niet binnengegaan en hen die wilden binnegaan, hebt u verhinderd.”

Lukas 11:52-53

De wetgeleerden, die zelf niet het evangelie wilden aannemen, hebben de sleutel van de kennis bewust weggenomen door de aandacht op zichzelf te richten, zichzelf in het middelpunt te plaatsen en alleen aan hun eigen eer te denken. In plaats van die sleutel voor het volk te gebruiken en hen te helpen die goed te gebruiken, hebben zij hem voor hen verborgen. We lezen dat wat Jezus hierover zei, Hem dit niet in dank werd afgenomen. Ze vallen Hem heftig aan en horen Hem over van alles uit, maar in werkelijkheid zijn ze er niet op uit om de waarheid te leren kennen, maar op het handhaven van hun eigen systeem. Het is vandaag niet anders als in de dagen van Jezus. Ook in ons land zien we dat in veel gemeenten van

Jezus Christus, bewust of onbewust, de sleutel van de kennis wordt weggenomen. Mijn eigen bevindingen zijn dat wanneer ik Zijn licht op bepaalde zaken laat schijnen, dat niet altijd in dank wordt afgenomen. De meesten gaan niet zo in verweer, zoals de wetgeleerden, maar zwijgen, gaan snel over op een ander onderwerp of lopen weg in plaats van een gesprek aan te gaan.

Hillsong, de meesten van jullie hebben hier vast wel van gehoord, ging onlangs flink door het stof en dat is slechts het begin, velen zullen volgen. Reden: Zij hebben de sleutel van kennis en van de wijsheid weggenomen. Zij hanteren hun eigen sleutels. Het draait niet echt om Christus maar om hun eigen ego. Dat zij tot deze val zijn gekomen is door het ontbreken van de vreze des Heeren. De sleutel van de kennis, en van de wijsheid, is het vrezen van God. Hoe is het met jou? Met je gemeente? Welke sleutel wordt er gehanteerd? Het is goed om Zijn licht eens te laten schijnen hierover. Als je wijs bent, luister je naar een waarschuwing. Lees bijvoorbeeld Spreuken 1. Laat je ‘geestelijke’ accu opladen door de juiste sleutel te gebruiken die God je heeft aangereikt! *‘Waar een fiets-sleuteltje je toch toe kan leiden!’*

Tjitske Meijer

DRUGSGEBRUIK EN HALLUCINATIES

Wie of wat zit er achter de opkomst ervan?

Arthur Ernest Wilder-Smith, ik schreef een korte levensschets in de juli 2023 publicatie, vroeg zich af wat onze huidige drugsepidemie verklaart. Hoewel dit, ook volgens hem, een gecompliceerd probleem is had hij een aantal interessante observaties en verklaringen waarover ik in dit artikel zal schrijven. Hij schreef meerdere boeken waaronder de ook in Nederland uitgegeven 'Oorzaak en behandeling van het drugsgebruik' (Uitg. Telos 1979) en 'Drug users' (Uitg. H.S.P. 1969). Ik zal eerst iets schrijven over aanbidding (want daar ligt de sleutel), daarna de werking van ons brein, vervolgens de werking van hallucinerende drugs en ten slotte uitleggen waarom de jongeren in onze tijd open staan voor drugs. Het is belangrijk dat u dit artikel goed op u laat inwerken want in mijn volgende publicatie zal ik schrijven over de psychologische verslaving van onze kinderen (en de maatschappij). U krijgt dan ook meer inzicht over de bedwelming door de aanbiddingscultus die de evangelische kerken hebben gefiltreerd waar een ander artikel in deze publicatie over gaat. Degene die hierachter zit wordt steeds meer zichtbaar, maar in Openbaring 2:17 staat: *'Wie een oor heeft, die hore, wat de Geest tot de gemeenten zegt. Wie overwint, hem zal Ik geven van het verborgen manna, en Ik zal hem een witte steen geven en op die steen een nieuwe naam geschreven, welke niemand weet, dan die hem ontvangt.'*

Aanbidding: de zaak die alles bepaalt.

In Galaten 5:19-22 schrijft Paulus dat wie zich inlaat met toverij (pharmakeia) het Koninkrijk van God niet zal beërven. Het Griekse woord betekent het oproepen van een betovering, trance, visioen of hallucinatie d.m.v. drugs. In nagenoeg alle culturen zijn middelen afkomstig uit de natuur gebruikt om in contact met de goden te komen. We kennen dit bij de Egyptenaren, Azteken, Indianen, Shamanen etc. De mens is geschapen naar Gods beeld met als doel om God te aanbidden. Dat kan alleen als hij in relatie met God staat. **Het scepseel ontmoet de Schepper en staat met eerbied en vol ontzag voor Zijn aangezicht.**

A.W. Tozer heeft een boekje geschreven dat in het Nederlands de titel "Nuchterheid en extase" kreeg. Daarin laat hij zien dat we niet alleen nuchter en waakzaam moeten zijn maar dat in onze godsdienst er ook een beleving moet zijn waar zoals de Engelsen dat zo mooi zeggen 'we stand in awe'; we sprakeloos zijn, in verwondering voor wie God is. Als God alleen maar een uitvinding van ons brein zou zijn of een projectie van onze fantasie dan zouden wij snel uitgekeken zijn op onze godsdienstbeleving. In de kerken in Nederland hebben we een sterke rationele benadering van het geloof. We zijn een nuchter volk. Dat gold misschien wel voor het overgrote deel van de protestantse kerk in Europa en de V.S. Na de zondagse samenkomst zat ons verstand soms vol maar was ons hart leeg. De grote vraag van de theologen in de laatste 100 jaar was hoe kunnen we vandaag de dag preken zodat de moderne mens werkelijk het Woord van God kan horen?¹

Aanvankelijk zijn alle verhalen uit de Bijbel nieuw voor ons. Bij kinderen merk je heel snel als er een verhaal verteld wordt dat ze al kennen. De interesse is dan direct weg, ze schakelen af. In het hart van de wedergeboren Christen werken Woord en Geest echter samen. Dat geldt voor iedere ouder, docent of voorganger mits deze Gods aangezicht heeft gezocht onder gebed om een levend woord te hebben. De Bijbel komt dan tot ons met relevantie voor vandaag. We zien wie God is, worden bemoedigd in de strijd, krijgen een opdracht om iets te doen vandaag. We hebben een levende boodschap omdat Christus zelf het Leven is. Als iemand ervaart dat God rechtstreeks tot hem/haar spreekt in een samenkomst of in stille tijd, dan leidt dat tot verwondering en aanbidding. Hetzelfde geldt voor een gebedsverhoring, God is de levende die hoort en verhoort. Daarom is het aanleren van stille tijd zo belangrijk. Kinderen moeten gaan ervaren dat God door de Bijbel rechtstreeks tot hen spreekt. Ik kan mijzelf nog dingen herinneren toen ik een jaar of 14 was. Een bepaalde wiskunde som kreeg ik niet begrepen. Ik las toen in mijn bijbeltje dat ik had gekregen bij het verlaten van de lagere school dat indien iemand wijsheid tekort komt hij God eenvoudig mag bidden hierom (Jakobus 1:5) en dat deed ik. Na mijn amen snapte ik de sommen. Tranen van geluk stroomden uit mijn ogen. Natuurlijk weet ik nu wel de context en de Bijbelse betekenis van deze tekst maar God gebruikte dit om mij een grote les te leren van het belang van zijn Woord en dat Hij zelf daarin kan spreken. Kostbaar om dat als kind mee te mogen maken.

Grote ontmoetingsmomenten in de Bijbel zoals bij de inwijding van de tabernakel/tempel en Elia op de Karmel gaan vaak gepaard met een altaar en een offer. God verschijnt ook vaak ten tijde van het (avond) offer. Dit wijst natuurlijk vooruit naar het offer van de Here Jezus Christus. De wedergeboorte is daarom voor de meesten (allen?) een diepgaand aanbiddingsmoment. Het gaat gepaard met de overgave van mijn wil aan Zijn wil. **In het leven van afhankelijkheid dat daarop volgt onder het lezen van Gods Woord en inspiratie door Zijn Geest zullen regelmatig momenten van diepe aanbidding voorkomen.** Ook tijdens grote crisis zoals ernstige ziekte, verlaten of het verlies van een dierbare kent dit soort geloofservaringen waarbij opnieuw het accepteren van Gods wil boven mijn wil de sleutel is. Ik zal u niet als wezen achterlaten zei de Christus tegen zijn volgelingen. Kennen wij dit leven zelf uit ervaring en streven wij erna dit aan onze kinderen voor te leven en door te geven?

Geert Mak schreef in 1996 het boek "Hoe God verdwijnt uit Jorwerd"² waarin hij beschrijft hoe in een Fries dorp God verdween vanaf de tweede wereldoorlog tot en met 1995 en de maatschappij veranderde. **Met het bewust verlaten van God is de mens op zoek gegaan naar placebo-ervaringen. In de jaren zestig kwam dit opzetten in Nederland via seks en drugs.** Met name over drugs zullen we nu verder kijken.

De werking van ons brein tijdens hallucinaties.

Een hallucinatie³ is een zintuiglijke beleving die niet overeenkomt met wat er in werkelijkheid gebeurt. Het woord hallucinatie is afkomstig van het Latijnse 'hallucinere', dat te vertalen valt als dwalend door de geest. Er dwalen gedachten, objecten, mensen door onze geest. Er zijn twee hoofdsoorten hallucinaties.

Type I

Een ervaring waarbij het bewustzijn verandert waarbij een verdraaiing van de driedimensionale werkelijkheid optreedt.

Onze vijf zintuigen nemen zaken verdraaid waar. Gezichten worden maskers, lichamen veranderen, lachen wordt grijzen en stemmen veranderen. Op de Christelijke middelbare school van onze zoon werd met het vak 'Art' de Surrealisten behandeld. Als je kijkt naar dit soort schilderijen dan zie je visueel wat er in de geest van de schilder zich afspeelt en begrijp je hoe hij tot dit beeld is gekomen.

De moderne media maken hier via computertechniek ook veelvuldig gebruik van. Onze zintuigen sturen impulsen door naar ons brein. Door werkelijke of gemanipuleerde beelden en geluiden via onze zintuigen tot ons te nemen verandert ons beeld van de

Max Ernst, *L'Ange du Foyer ou le Triomphe du Surréalisme* (1937), private collection

werkelijkheid. Ons totaalbeeld van de wereld van de geest verandert eveneens. Ons ethisch bewust zijn wordt gevormd of veranderd, uiteindelijk vormen of veranderen we onze moraal. Een filmmaker schept een 'good guy' en een 'bad guy' waarvoor sympathie of aversie wordt gevoeld. De reclamewereld staat er bol van en ook YouTube of de media willen ons dingen laten zien om ons zo dingen te laten geloven. Hoewel de beïnvloeding enorm is, is dit type niet transcendent en heeft weinig te maken met een mystieke ervaring maar wel met beïnvloeding.

Type II

Een instant mystieke ervaring. De link met de (driedimensionale)werkelijkheid ontbreekt bij dit type.

De vraag komt dan op waar komt deze ervaring vandaan? Zijn onze hersenen werkelijk de enige gedachtenmakers of is er een andere 'denktank' in het universum? En als deze er is op welke wijze komen dan denkbeeld en gedachten tot de mens? Hersenen neurowetenschappers weten dat als een baby geboren wordt er nog weinig connecties zijn in de hersenen. Men spreekt wel van een hersensoep. Niemand echter weet wat een baby waarneemt. Door de zintuigen te gebruiken worden de connecties gevormd in de hersenen van het kind. Er ontstaat bewust visueel contact. Door deze connecties filteren onze hersenen signalen uit. Als alle geluiden, beelden, aanraking etc. tot onze hersenen tot een bewust waarnemen zouden leiden dan worden onze hersenen overvoerd en worden we overspannen. Hetzelfde zou dan gelden voor transcendenten signalen uit de 'denktank' van het universum. Als een individueel mens toegang zou hebben tot deze denktank dan zou hij te gronde gaan. Wetenschappelijk is echter niet aan te tonen waar deze ervaringen vandaan komen. Neurowetenschapper professor André Aleman heeft veel onderzoek gedaan en ook boeken gepubliceerd waaronder 'Hallucinations: A Guide to Treatment and Management'. Hij komt echter niet verder dan te constateren via een hersenscan dat er hersen-

activiteit optreedt als Christenen bidden of zingen op dezelfde locaties als andere gelukzalige ervaringen van niet Christenen. De wetenschap kan alleen zaken onderzoeken en verklaren vanuit het waarneembare, uit onze driedimensionale wereld dat via onze zintuigen binnenkomt. We hebben dus Theologie nodig als geesteswetenschap, de Bijbel om inzicht in de geestelijke wereld te krijgen. **God plaatste echter een engel met een zwaard voor het paradijs na de zondeval en verbiedt ons expliciet de geestenwereld te betreden.** De weg tot Hem, alleen via Christus, is voor ons geopend zoals het lied zegt:

*Ik zie een poort wijd open staan,
 Waardoor het licht komt stromen,
 Van 't kruis, waar 'k vrijelijk heen mag gaan
 Om vrede te bekomen.*

Johannes de Heer 140

De mens is echter zonder (toestemming van) God op zoek gegaan zoals we verder zullen zien. Beide typen hallucinaties kunnen actief opgewekt worden via chemische weg (drugs) of via een natuurlijke weg (meditatie, techniek of stress).

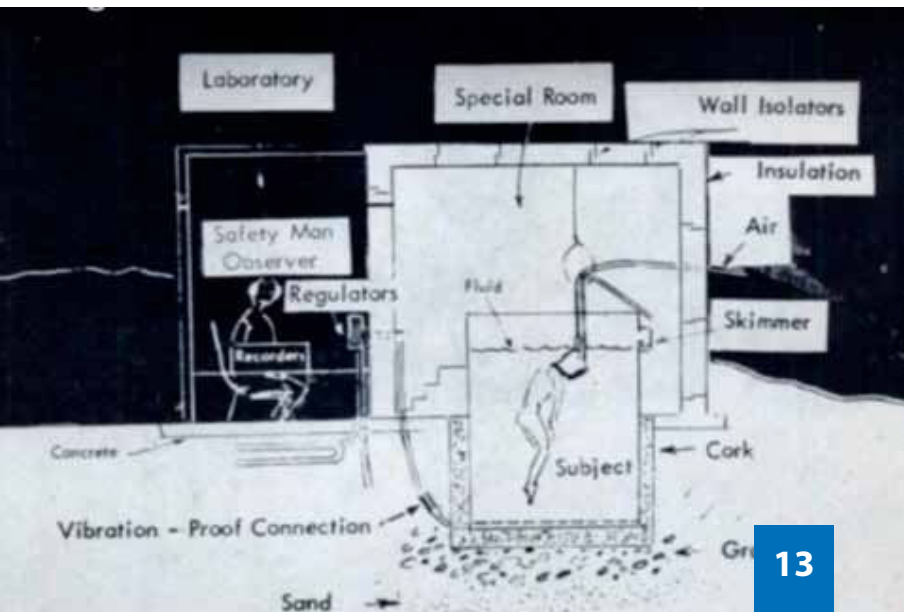
John C. Lilly, deuropener naar het transcendente

Psychotherapeuten waren wellicht de eersten die onder invloed van drugs, hypnose of Oosterse mystiek het onderbewuste openden. Het verder openen van deze deur door een combinatie van techniek en drugs is toe te schrijven aan John C. Lilly.⁴ Hij was een briljante maar ook zeer controversiële wetenschapper. Hij experimenteerde met drugs. Een psychedelische drug kan de kanalen van onze vijf zintuigen 'openen' of 'sluiten'. Bij 'openen' worden onze zintuigen meer- of overgevoelig waardoor we anders gaan waarnemen. Bij het 'sluiten' hebben we met een verdoving (anesthesie) van de zintuigen te maken. De type II hallucinaties ontstaan doordat de signalen tussen onze zintuigen en hersenen helemaal worden losgekoppeld waardoor ons zesde zintuig wordt geopend, de toegang tot het transcendente.

In samenwerking met NASA bouwde hij een isolatietank waarin astronauten gewichtloosheid konden ervaren. In de tank was zout water van lichaamstemperatuur waardoor het lichaam bleef drijven net als in de Dode zee. Geluid, licht en geur was er niet in de tank. Dit leidde tot zintuigelijke ontwenning. Het zenuwstelsel wordt sterk ontlast waardoor de hersenen geen impulsen meer kregen van de zintuigen met als resultaat dat de zwakkere signalen van het 'zesde zintuig' tot het hersenen konden doordringen en er hallucinaties type II ontstonden. Zodra er geluid of beeld in de tank werd toegelaten of het water wegstroomde werden de hallucinaties verbroken. Als u dit een vreemd verhaal vindt moet ik u uit de droom helpen dat dit soort isolatietankinstallaties inmiddels wereldwijd worden toegepast voor allerlei therapieën. De atleet Carl Lewis mediteerde in zo'n tank voor zijn olympische sprong in Zuid-Korea (1988). We leven in een wereld waarin onze zintuigen overbelast raken door moderne media en waar drugsgebruik dit nog verergerd. In Amsterdam kun je voor 75 Euro een uurtje in zo'n tank relaxen en momenteel is men bezig met wetenschappelijk onderzoek om met deze tank-techniek diabetes, depressie, slapeloosheid, burn out en drugsverslaving te behandelen.⁵

Natuurlijk zijn er verschillen tussen een chemisch opgewekte hallucinatie m.b.v. drugs en langs de natuurlijke weg zoals met een isolatietank. Langs chemische weg het gaat sneller, kost het minder moeite en is de dosering makkelijk aan te passen (verhogen). Er zijn echter verslavingselementen en bijwerkingen die niet te onderschatten zijn. Bij beiden kan ook een 'bad trip', een negatieve ervaring optreden.

Waarom droomt u? Omdat tijdens het slapen u ligt en de evenwichts-zenuwcellen kunnen rusten, uw ogen gesloten zijn en geluid niet meer tot u doordringt. U verwerkt de dag terwijl allerlei beelden en geluiden uw brein passeren. Het belang van een goede slaap wordt steeds meer onderschreven. De opkomst van televisie en radio heeft ons brein afhanke-

lijk van beelden en geluiden gemaakt. De computer en smartphone geven ons daarbij het gevoel dat we zelf bepalen welke beelden en geluiden we aan onze zintuigen doorgeven. Wij zoeken daarin ons geluk. Het stimuleren van ons brein door schermtijd, het 's avonds drinken van koffie en daarna nog alcoholische dranken (alcohol is een harddrug) creëert een cocktail voor een slechte nachtrust. Inmiddels kan er gesproken worden van een slaapmiddelen epidemie waarbij ook onder de jongeren 1 op de 8 al slaapmiddelen gebruikt.

Waarom sluiten wij onze ogen tijdens gebed en roept Jezus ons op in de binnenkamer te gaan waar onze hemelse Vader ons (ver)hoort? Vasten en terugtrekking voor meditatie, Bijbelstudie en gebed, het houden van dagelijks stille tijd, dit zijn altijd activiteiten geweest van mannen en vrouwen Gods. Beoefenen wij zelf nog deze omgang met God? Leren wij onze kinderen deze stille omgang met God? **Ik geloof met heel mijn hart dat we in een tijd leven waarin we onze kinderen moeten helpen om uit te stappen uit deze overprikkende maatschappij en hen terug moeten brengen tot rust en de persoonlijke omgang met God.**

Het zoeken naar geluk – de Satori schaal.

In het verre Oosten is men ook al heel lang op zoek naar geluk. Om geluk te meten is er een schaal van geluk gemaakt met zogenaamde Satori-levels of bewustzijnsniveaus. Binnen Zen (Japan) of Wu (China) wordt dit veel gebruikt. Niveau 48 is het neutrale, normale niveau. Op niveau 24 is een vrolijk bewustzijnsniveau waarbij je zonder conflicten de meeste activiteiten uitvoert. Je bent in de flow. Sporters streven hierna om te kunnen presteren. Kinderen gaan graag naar school en sport en halen goede resultaten. Maar het streven naar geluk gaat verder. Kinderen vinden nauwelijks nog bevrediging in het hebben van een dure sportfiets, fotocamera of muziekinstallatie. Het streven is naar geluksmomenten, ervaringen die gezocht worden. Niet waar ben je geweest maar wat heb je gedaan tijdens vakantie. Niveau 12 is een toestand van ware gelukzaligheid. Wanneer ervaart uw kind dit? Luister maar eens als uw zoon of dochter vertelt over de vakantie-ervaringen aan een vriendje. Wat was het hoogtepunt? Voor onze zoon was dat de eerste berg die hij beklom tot de top. Hij straalde van geluk door zijn vermoeidheid heen. Normaal gesproken bereikt een mens dat niet zonder hulp omdat men aan het lichaam gebonden is. Een goede LSD-trip of MDMA-pil begint bij niveau 12. Soms kan men dit niveau ook bereiken tijdens geslachtsverkeer. Ziet u hoe kinderen in het zoeken van geluksmomenten makkelijk ten prooi vallen aan drugs en seks. Niveau 3 is overigens het hoogste niveau in Zen dat een mens kan bereiken en nog weer

terug kan keren naar de gewone werkelijkheid. Het is de Atman die samensmelt met de Brahman, de oplossing van het 'ik in het al', de samensmelting van de menselijke geest met de wereldgeest/god/goddelijke. Het einde van de levensboom, het hoogtepunt van yoga. Bij het 'geluksniveau' 1 en 2 is het niet meer mogelijk terug te keren op aarde.

U ziet dus dat het zoeken naar geluk via de weg van meditatie, drugs en ook seks sinds de jaren zestig van de vorige eeuw bewust is ingeslagen. De mens is zonder God verdergegaan op deze weg. Ook in de computerspellen wereld is satori-level een bekend begrip. Steeds weer moeten kinderen naar een hoger (geluks)niveau met hun games komen. Zou het toeval zijn of bewust dat de EU ook een Satori-project heeft namelijk **Stakeholders Acting Together, On the ethical impact assessment of Research and Innovation**. Hier wordt gekeken naar de ethische consequenties van research en innovatie (denk aan Artificial Intelligence) waarbij de Bijbel gesloten blijft of hooguit als één van de invalshoeken wordt gebruikt. ZEN en wetenschap smelten samen en de Bijbel laat zien waar dat op uit loopt. Een reden te meer om onze kinderen stevig te gronden in Gods woord voordat zij naar de vervolopleiding of universiteit gaan.

Waarom God tovenarij verbod.

Waardoor is het oproepen van mystieke trancetoestanden d.m.v. psychedelische drugs zo gevaarlijk dat God zich zo duidelijk uitspreekt tegen de zonde van toverij? Na de zondeval werden Adam en Eva uit het Paradijs verdreven. De poort naar de paradijselijke ervaringen en het transcendente waaronder de ontmoeting met God is gesloten. De weg naar de boom des levens werd bewaakt door een cherub met een vlammend zwaard zodat de mens niet terug kon keren in zijn zondige staat en tevens van de boom des levens eten. De dood kwam in de wereld, de mens en natuur werden sterfelijk. Hij werd in zijn lichaam aan tijd en materie gebonden. De zondige mens zou bij betreding het paradijs tot een hel maken en dat zou eeuwig het ergste zijn wat de schepping kon overkomen. De oorzaak van de val, de zonde, moet eerst worden weggenomen voordat de mens het Nieuwe Paradijs kan betreden. En dat is nu net wat Jezus Christus heeft gedaan aan het kruis. Daar is de mens verzoening aangebracht en daar komt het nieuwe leven, het opstandingsleven tevoorschijn. Petrus durft zelfs te schrijven dat wij deelgenoot zijn geworden aan de goddelijke natuur. Het Nieuwe Testament gebruikt meestal niet 'néos' voor het woord nieuw maar 'kainos'. Dit is niet een schoon shirt uit de kast, of een nieuw (néos) shirt uit de winkel maar als een Aboriginal die voor het eerst een shirt aankrijgt. Het is helemaal nieuw, het gaat zijn verstand te boven.

Geestelijk treden wij tot Hem nader in aanbidding waardoor onze ziel, onze gevoelens en denken overweldigd worden. God is verheugd in een aanbidding in geest en in waarheid. Zijn tegenstander de duivel wil echter de aanbidding roven en mensen verleiden tot extase waarbij hij de aanbidding krijgt of de mens zichzelf aanbidt.

Waarom gebruiken mensen drugs?

Onderzoek uit 2019 in de Verenigde Staten laat zien dat 1 op de 8 Amerikanen verslaafd is aan benzodiazapine (o.a. valium) en men kan spreken van een opioïde crises. Het stoppen is bijna onmogelijk. De reden waarom men gebruikt is relaxerend/verlichtend (46%), slaapmiddel (22%), high worden (12%), emoties onder controle krijgen (10%), experimenteert/eerste keer (6%), combineren met andere drugs of andere reden (10%). Er zijn twee tendensen. De eerste is dat jongeren steeds meer op zoek gaan naar nieuwe en diepere effecten om een ervaring te krijgen en de tweede tendens is een chronisch gebruik omdat men niet kan stoppen vanwege chemische of geestelijke verslaving.

Onze zintuigen zijn nuttig en plezier gevend (hedonistisch). Onze zintuigen beschermen ons om niet te vallen (evenwicht), ergens tegen aan te botsen (zicht), ons lichaam te voeden (smaak) etc. Maar we zijn ook geschapen om te genieten. We leven in een tijd waarin genot breed gepredikt en aangeboden wordt. Na de opbouw direct na de tweede wereldoorlog, met name in Amerika en later Europa, ontstond een grote mate van materiële welvaart maar tevens geestelijke droogte. Waar leven we voor? God werd aan de kant gezet. Waar was Hij in Auschwitz? De generatie in de jaren zestig ging op zoek zonder God en zocht het in de wereld van seks, drugs en muziek.

Sommige kunstenaars en musici gebruiken drugs om hun verbeelding te versterken (imagination catalyst, John Lennon zong Imagine). Ik noemde al het surrealisme (Picasso) maar ook in het expressionisme is soms duidelijk te zien dat de schilderijen een hallucinerende oorsprong hebben door vertekende dimensies. Zij waren de voorlopers. In de rock&roll scene is met name LSD en Marihuana gebruikt hoewel drugs in het algemeen niet seksueel stimulerend zijn. Esthetisch experimenteren om intensievere beleving van kleuren en muziek te ervaren. Het geeft jongeren een kick om een steeds intensievere beleving te ervaren. Een aantal jaren geleden sprak ik de dochter van de drummer van de band van Herman Brood en zij vertelde mij dat minimaal één derde van alle festivalbezoekers (synthetische) drugs gebruikt. Veel mensen zijn in aanraking gekomen door behandeling met (slaap)medicijnen. Sommige medicijnen zijn psycholytisch of psychodynamisch. Ze halen herin-

neringen uit het onderbewust verleden naar boven waarbij trauma's behandeld werden. Ook behandeling van neuroses of alcoholisme streeft men met medicijnen na.

De meeste jongeren zijn echter op zoek gegaan naar een **psychedelisch piekmoment ('high worden')**. In dit moment ervaart men een eenheid met de kosmos en is men losgemaakt van tijd en plaats. Vrede, liefde, diepe emoties, verwondering, rust, nederigheid, sacraliteit nieuwe inzichten en openbaringen dienen zich aan, woorden schieten tekort om deze ervaring te beschrijven. Het wordt als een diepe religieuze ervaring gezien. Dit te kunnen ervaren in een muzikale setting met leeftijdsgenoten wordt verkozen boven bezoek aan een 'saai kerkdienst'.

Het effect van het gebruik van drugs is niet alleen afhankelijk van de samenstelling van de gekozen drug maar ook van de mentaliteit ('set') van de gebruiker, de situatie ('setting') waarin het gebruikt wordt, de lichamelijke conditie van de gebruiker en de genetische aanleg (mannen reageren anders dan vrouwen) en de leeftijd/inwerkingsduur (hoe jonger hoe destructiever). Hallucinaties komen niet alleen via drugs (chemische weg) maar kunnen ook via de natuurlijke weg ontstaan zoals we hebben gezien bij de isolatietank. Het frappante is dat gelijksoortige hallucinaties voorkomen in veel kerken. In vijftig jaar tijd is de Evangelische wereld grotendeels Charismatisch geworden. Hoe komt dat? Tijdens de 'Jesus People'⁷ kwamen veel hippies tot geloof. Veel van die hippies waren aan de drugs verslaafd. Zij hadden een verleden met hallucinaties. Een nieuwe beweging waarin gaven van de geest centraal stonden sloot daar goed op aan. Het waarnemen van zaken die er niet zijn, hallucinaties, staan centraal. Degene die weleens genezings- of impartationbijeenkomsten hebben bijgewoond zoals bij 'There is more' herkennen dit wel. De bezoekers hebben een verwachting dat er iets gaat gebeuren, er is een zaal waar meestal geen daglicht zichtbaar is maar kunstmatige lichten de sfeer bepalen. De muziek begint met bekende evangelische meezingers die iedereen kent maar gaan over op andere thema's en klankakkoorden zoals in het andere artikel over de muziek (NAR) is beschreven. Zangeressen en muzikanten staan veelal met gesloten ogen te performen, ze zijn in trance. De bezoekers hebben eerder dergelijke bijeenkomsten bezocht waardoor er een geestelijke afhankelijkheid is. Tijdens de woordverkondiging worden halve waarheden verteld om het een Bijbels jasje te geven.

Over zonde wordt nooit gesproken. Niet verifieerbare genezingen worden gebruikt om het publiek mee te nemen en tot extase te brengen. Uiteindelijk zijn de meesten in een trance en niet meer in staat de werkelijkheid waar te nemen. Ze voelen, zien, horen dingen die er niet zijn maar ervaren wel een geluksmoment. Ik heb zelf meegemaakt dat de meerderheid van de aanwezigen aangaf een ziekte onder de leden te hebben, er geen enkel verifieerbare genezing plaats vond en men euforisch maar misleid de deur weer uitging. Een nieuwe vervulling met geest had men ervaren. Het is een betovering waarvan ernstig afgevraagd mag worden of deze niet valt onder de waarschuwing in Galaten 5:19-22 waar we dit artikel mee begonnen.

In de volgende publicatie hoop ik te schrijven hoever de drugs zijn doorgedrongen in de Westerse samenleving en waar dit op uit zou kunnen lopen.

Swawek van der Meer

- (1) Klaas Runia – The sermon under attack (1980)
- (2) www.geertmak.nl/nl/nederland/boeken/hoe-god-verdween-uit-jorwerd
- (3) www.nl.wikipedia.org/wiki/Hallucinatie
- (4) www.en.wikipedia.org/wiki/John_C._Lilly
- (5) www.floatingstl.com/2020/07/29/astronauts-in-float-tanks
- (6) www.en.wikipedia.org/wiki/Surrealism
- (7) www.en.wikipedia.org/wiki/Jesus_movement

KORT BERICHT

Veel kinderen groeien op in een onveilige omgeving

Een onderzoek van het Trimbos instituut wat begin september 2023 is gepresenteerd, laat zien dat het aantal kinderen met één of twee ouders die een psychische aandoening of een alcohol- of drugsverslaving hebben sterk is gegroeid. Volgens berekeningen is de schatting dat ruim een kwart van de kinderen in Nederland bij een ouder woont met een psychische aandoening en/of een alcohol- of drugsprobleem. En dan wordt er ook nog vanuit gegaan dat in werkelijkheid deze groep zelfs nog groter is.

Dit is grote reden tot zorg. Het opgroeien in deze omgeving is niet alleen onveilig, maar zorgt voor een scala aan problemen tijdens de opvoeding, maar ook daarna. Ook zal een groot deel van deze kinderen – al dan niet op latere leeftijd – zelf weer problemen kunnen ontwikkelen.

Bovenstaande brochure is nog verkrijgbaar in onze webshop.

Halloween en griezelen

De dagen korten en we worden deze maand weer geconfronteerd dat het leuk zou moeten zijn om te griezelen. Aan het eind van de maand is het weer Halloween. De brochure "Halloween, mij niet gezien!" werd reeds 20 jaar geleden geschreven om u achtergronden en adviezen te geven over deze oude folkore. De brochure is te lezen op onze website: www.bijbelonderwijs.nl/occult-en-licht/halloween-mij-niet-gezien

In de brochure "Griezelen in kinderboeken" beschrijft A. Poelstra wat het gevaar is voor kinderen als we ze bekend maken met griezelboeken. Diverse punten komen aan de orde, zodat het fenomeen griezelen in kinderboeken duidelijk herkenbaar wordt. Er wordt eerst gekeken naar wat griezelen is, de kenmerken en de doelen. Daarna wordt er ingegaan op hoe het griezelen langzaam wordt opgebouwd. Vervolgens wordt er ingegaan op de gevolgen van griezelen en op zowel de Bijbelse als de pedagogische bezwaren. Uiteindelijk gaat het er om dat ouders en leerkrachten een standpunt in kunnen nemen hoe hiermee om te gaan. Deze brochure, geschreven n.a.v. de Kinderboekenweek 2017, is helaas alleen maar actueler geworden aangezien dit genre nog steeds aan populariteit wint.